

Sylabus předmětu Variabilita a adaptabilita člověka (jaro 2023)

Pondělí 14.00–16.00 hodin, BP1

13. 2. 2023

Historické přístupy k variabilitě člověka, rasové teorie, pojetí rasy v antropologii, rasová teorie dnes (MJ)

Historical approaches to human variability, racial theories, the concept of race in anthropology, racial theory today

20. 2. 2023

Vznik a příčiny genotypové a fenotypové variability člověka (rekombinace, genetický drift, selekce, plasticita), vyjádření fenotypové a genetické diverzity, koncept variability člověka v současné antropologii (MJ)

Origins and causes of human genotypic and phenotypic variability (recombination, genetic drift, selection, plasticity), expression of phenotypic and genetic variance, concept of human variability in contemporary anthropology

27. 2. 2023

Systém lidských adaptací: vztah variability a adaptability, adaptace, adaptabilita, aklimatizace, limity přizpůsobení, individuální a populační úroveň (MJ)

System of human adaptations: relation of variability and adaptability; adaptation, adaptability, acclimatization, limits of adaptation on individual and population level

6. 3. 2023

Biocultural adaptations of indigenous Amazonians (PB)

13. 3. 2023

Milníky na cestě k současnému člověku: rané adaptace, encefalizace, kulturní adaptace, zemědělská a průmyslová revoluce, život v civilizaci (MJ)

Milestones on the path to modern human: early adaptations, encephalization, cultural adaptations, agricultural and industrial revolution, adaptations in modern civilizations

20. 3. 2023

Osídlování nových území – adaptace na fyzikální faktory prostředí I: pigmentace, barva očí, barva vlasů, morfologie a struktura vlasů, význam melaninu v organismu a jeho role v evoluci člověka, faktory ovlivňující pigmentaci (MJ)

Expansion to new areas - adaptation to physical environmental factors I: pigmentation, eye color, hair color, morphology and structure of hair, the importance of melanin in the body and its role in human evolution, factors influencing pigmentation

27. 3. 2023

Osídlování nových území – adaptace na fyzikální faktory prostředí II: Adaptace na chlad, teplo, vysokohorské podmínky a stav beztíže (MJ)

Expansion to new areas – adaptation to physical environmental factors II: Adaptation to cold, heat, high altitude and zero gravity

3. 4. 2023 Tvarová a velikostní variabilita současných lidských populací (MJ)

Shape and size variability of modern human populations

10. 4. 2023 Velikonoce

17. 4. 2023

Růst lidských populací – adaptace na biologické faktory prostředí I: Polymorfismy krevních skupin, ABO systém krevních skupin, Rh systém, vztah krevních skupin k infekčním chorobám. HLA systém (MJ)
Growth of human populations I – adaptation to biological environmental factors I: Polymorphisms of blood groups, ABO system of blood groups, Rh system, relation of blood groups to infectious diseases, HLA system.

24. 4. 2023

Růst lidských populací – adaptace na biologické faktory prostředí II: Varianty lidského hemoglobinu, geografická distribuce alely srpkovité anémie ve vztahu k malárii, talasemie, genetická variabilita (MJ)
Growth of human populations – adaptation to biological factors of the environment II: Human hemoglobin variants, geographical distribution of the sickle cell anemia allele in relation to malaria and thalassemia, genetic variability

1. 5. 2023

Státní svátek

8. 5. 2023

Státní svátek

15. 5. 2023

Nové zdroje potravy – potravní adaptace a metabolismus I: potravní pyramida, specifika lidských potravních adaptací, variabilita v hodnotách bazálního metabolismu, hladovění, podvýživa, obezita (MJ)
New sources of food – food adaptation and metabolism I: food pyramid, specifics of human food adaptations, variability in values of basal metabolism, starvation, malnutrition, obesity

22. 5. 2023

Nové zdroje potravy – potravní adaptace a metabolismus II: Adaptace člověka na různé zdroje potravy, laktózová tolerance, vnímavost fenylthiokarbamidu (MJ)
New sources of food – food adaptation and metabolism II: Human adaptation to various food sources, lactose tolerance, sensitivity to phenylthiourea

Metody hodnocení

Kurz je ukončen písemným testem a ústní zkouškou, která navazuje na jeho úspěšné složení. Test sestává z 30 otázek s 1–4 správnými odpověďmi, zjišťujících úroveň znalostí nabytých v průběhu celého semestru. Za vybrané správné odpovědi se přičítá jejich poměrné skóre (0,25–1, podle počtu správných odpovědí v dané otázce). Za každou vybranou špatnou odpověď se odečítá třetina bodu. To znamená, že celý bod za jednu otázku je přidělen pouze za vybrání všech správných odpovědí a pouze jich. Pro splnění testu je potřeba získat 20 bodů.

Při ústní zkoušce student prokáže své znalosti odpovědí na dvě vylosované otázky. K úspěšnému složení zkoušky je nutná dobrá znalost problematiky probírané na přednáškách a v povinné literatuře.

Test i zkoušení budou v českém jazyce. Podle aktuální epidemiologické situace proběhne zkoušení buď distanční formou, nebo prezenčně.

The course is concluded with a written test and an oral exam, following successful passing of the test. The test consists of 30 questions with 1-4 correct answers, determining the level of knowledge acquired throughout the semester. For each correct answer, the relative score is added (0.25–1, depending on the number of correct answers in the given question). For each selected wrong answer, one-third of a point is deducted. This means that the whole point for one question will be awarded

only for choosing all the correct answers and only them. A minimum of 20 points is required to pass the test.

The oral exam will consist of two drawn questions. To successfully pass the exam, a good knowledge of the lectures and the compulsory literature is required. The test and the oral exam will be conducted in the Czech language. Depending on the current epidemiological situation, testing will take place either in distant form or in person.